

Î N C H E I E R E

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Iuliana Oprea

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul Olesei Niculiță, avocatul Sergiu Cotruță împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Niculiță împotriva lui Veaceslav Cibotarean cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 19 ianuarie 2015, Olesea Niculiță a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Cibotarean cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 20 ianuarie 2012 i-a dat cu împrumut lui Veaceslav Cibotarean suma de 790 de euro și 300 de lei, pe o perioadă de 3 săptămâni.

Relevă reclamanta că, după expirarea acestui termen, împrumutatul nu i-a restituit datoria, însă, i-a promis că o va face în cel mai apropiat timp. Cu toate acestea, până la depunerea cererii de chemare în judecată, Veaceslav Cibotarean nu i-a restituit împrumutul.

Susține că, în vederea tranșării pe cale amiabilă a disensiunii, la 10 noiembrie 2014 și 05 ianuarie 2015 a expediat în adresa lui Veaceslav Cibotarean somații, prin care i-a solicitat executarea benevolă a obligațiilor și restituirea împrumutului, însă, încercările sale nu s-au soldat cu succes.

Solicită încasarea din contul lui Veaceslav Cibotarean în beneficiul său suma de 790 de euro și 300 de lei cu titlu de datorie și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 28 decembrie 2015, Olesea Niculiță a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând suplimentar încasarea din contul lui Veaceslav Cibotarean în beneficiul său suma de 476,22 de euro cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru 1401 zile de întârziere (10 februarie 2012 – 11 decembrie 2015), precum și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 780,17 lei, suportate ca taxă de stat și în sumă de 5 228,33 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (vol. I, f.d. 90, 109 recto-verso).

Judecătoria Anenii-Noi, prin hotărârea din 28 iunie 2016 (vol. I, f.d. 153, 156-157 recto-verso), a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță a invocat dispozițiile art. 8 alin.(2) lit. a), 512 alin. (1) și (3) și art. 514 din Codul civil.

Referitor la circumstanțele speței, instanța inferioară a reținut că, înscrisul pe care își întemeiază reclamanta acțiunea, și anume înscrisul pe o filă de hârtie cu conținutul „790 de euro + 300 de lei am primit semnătura 3 spăm xxx20.01.2012” (vol. I, f.d. 22), nu reprezintă o recipisă care ar reflecta o obligație contractuală, deoarece după formă și conținut nu corespunde cerințelor prestabilite de legislație. Astfel, înscrisul dat nu conține date cu privire la părțile contractante, circumstanțele întocmirii, condițiile și termenele.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 07 decembrie 2016 (vol. I, f.d. 186, 187-196), a admis apelul, a casat hotărârea Judecătoria Anenii-Noi din 28 iunie 2016 și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea, a încasat din contul lui Veaceslav Cibotarean în beneficiul Olesei Niculiță datoria în sumă de 790 de euro și 300 de lei și cheltuielile de judecată.

Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 14 iunie 2017 (vol. I, f.d. 220-225), a admis recursul declarat de Veaceslav Cibotarean, a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a conchis că, instanța de apel a examinat cauza în absența lui Veaceslav Cibotarean, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată. Or, contrar informației de care dispunea referitor la locul de domiciliu al lui Veaceslav Cibotarean, instanța de apel a expediat la o adresă, necunoscută, atât citația pentru prima ședința de judecată, cât și copia cererii de apel. Astfel, ultimul fiind astfel în imposibilitate de a-și realiza dreptul la apărare, inclusiv prin depunerea referinței împotriva cererii de apel.

La 04 octombrie 2017, Olesea Niculiță a depus cerere de majorare a revendicărilor din apel, solicitând suplimentar admiterea apelului concretizat; casarea integrală a hotărârii Judecătoria Anenii-Noi din 28 iunie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea și încasată din contul lui Veaceslav Cibotarean în beneficiul Olesei Niculiță datoria în sumă de 790 de euro și 300 de lei, dobânzile de întârziere în mărime de 773,53 de euro și compensate cheltuielile de judecată suportate ca taxă de stat în sumă de 780,70 de lei și asistență juridică în sumă de 5 228,33 de lei (vol. II, f.d. 13-14).

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 05 octombrie 2017 (vol. II, f.d. 32, 33-38), a respins apelul declarat de reprezentantul Olesei Niculiță, avocatul Sergiu Cotruță și a menținut hotărârea Judecătoria Anenii-Noi din 28 iunie 2016.

La 04 ianuarie 2018, reprezentantul Olesei Niculiță, avocatul Sergiu Cotruță a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul admiterii integrale a acțiunii, conform revendicărilor concretizate; sau trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (vol. II, f.d. 45-53).

În motivarea recursului reiterează circumstanțele faptice ale cauzei și invocă faptul că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au

interpretat și aplicat eronat normele de drept material, precum și nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele faptice ale cauzei.

În acest sens menționează că, instanțele inferioare au reținut ca fiind aplicabile doar norme ce se referă la dreptul obligațiilor la general. Însă, obiectul acțiunii este încasarea datoriei, prin urmare, în speță, urmau a fi aplicate și prevederile art. 867-874 din Codul civil. Astfel, consideră că instanța a adoptat o soluție fără a califica corect raportul material litigios.

Totodată, consideră că instanțele de fond au dat o apreciere greșită recipisei în baza căreia reclamanta își întemeiază acțiunea, or, Codul civil nu conține reguli speciale cu privire la forma contractului de împrumut. Deci, urmează a fi respectate regulile generale referitoare la forma convenției prevăzute de art. 210-211 din Codul civil.

Susține că, în cadrul ședinței de judecată, împrumutatul și-a recunoscut datoria, fapt ce denota valabilitatea contractului de împrumut, indiferent de suma împrumutului. Mai mult ca atât, recipisa conține date referitor la obiectul împrumutului, data acordării împrumutului și termenul de restituire, iar conținutul recipisei a fost agreat de părți. Respectiv, în speță, este prezent un contract consensual, valabil încheiat, cu titlu oneros, translativ de proprietate, iar faptele au fost elucidate pe parcursul examinării cauzei în fond.

Opinează că, argumentul instanțelor de fond cu privire la data întocmirii recipisei în sensul respectării termenului de prescripție este nefondat și abuziv, deoarece recipisa datează cu 10 februarie 2012, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 19 ianuarie 2015. Prin urmare, astfel acțiunea a fost depusă în interiorul termenului de trei ani.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Ab initio, instanța de recurs consideră calea de atac ca fiind demarată în interiorului termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, însă, aceasta a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de comunicare a actului de procedură cu numărul de ieșire 15353 din 01 noiembrie 2017 (vol. II, f.d.39), iar cererea de recurs a fost depusă la 04 ianuarie 2018, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe prima filă a cererii de recurs (vol. II, f.d. 45).

Completul de admisibilitate apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate alegațiile recurentului conținute în cererea de recurs, or conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând memoriul cuprins în cererea de recurs, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în aceasta (vol. II, f.d. 45-53), în esența lor, sunt similare alegațiilor înserate în cererea de apel motivată (vol. I, f.d. 171-179). Astfel se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că în cererea de recurs formulată,

reprezentantul recurenței nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe faptice care au fost supuse examinării și aprecierii în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, completul de admisibilitate menționează că, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

Ca urmare, necorespunderea recursului exigențelor prestabilite în art.437 alin.(1) din Codul de procedură civilă și care nu conține esența și temeiurile lui, argumentul ilegalității actului de dispoziție atacat, precum și propunerile respective, constituie temei de inadmisibilitate a recursului în cauză.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, în esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Or, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipoteza relevată certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece reprezentantul recurenței nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului reprezentantului recurenței cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de reprezentantul Olesei Niculiță, avocatul Sergiu Cotruță nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că reprezentantul recurenței a depus prezenta cerere de recurs după ce Olesea Niculiță a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut

deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „*Levages Prestations Services*” *împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50*).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că **recurenteii** i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi **auzită** combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, **rezultă că** participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în **recurs** nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de **reprezentantul Olesei Niculiță, avocatul Sergiu Cotruță împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017**, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, –

d i s p u n e :

A considera inadmisibil recursul declarat de **reprezentantul Olesei Niculiță, avocatul Sergiu Cotruță împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017**, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Niculiță împotriva lui Veaceslav Cibotorean cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea